

Centrum pre deti a rodiny Martin, Hviezdoslavova 62, Martin

Centrum pre deti a rodiny Martin

Výročná správa za rok 2021

Identifikácia organizácie

Názov zariadenia:	Centrum pre deti a rodiny Martin
Sídlo:	Hviezdoslavova 62, Martin 036 01
Kraj:	Žilinský
IČO:	17335604
DIČ:	2020598877
Štatutárny zástupca:	Mgr. Alena Matejová
Kontakt:	043/ 413 26 31
E-mail:	riaditel.Martin@ded.gov.sk
Schválená kapacita:	82 detí
Schválený počet pracovných miest:	87

Genéza organizácie

Naše zariadenie začalo svoju činnosť v roku 1951 ako Dojčenský ústav po odčlenení a osamostatnení sa od Fakultnej polikliniky v Martine. V začiatkoch svojej činnosti poskytovalo zariadenie ubytovanie pre matky s deťmi, ktoré sa ocitli v sociálnej núdzi a deti matiek chorých na tuberkulózu. Neskôr bolo v dojčenskom ústave zriadené oddelenie patologických novorodencov, kde boli umiestnené deti s nízkou pôrodnou hmotnosťou spolu s matkami, ktoré získavali vedomosti a zručnosti pri opatere svojich detí vrátane pomoci pri dojčení. Ostatné deti boli umiestňované v zariadení zo zdravotných a sociálnych dôvodov. Týmto deťom bola v tom čase poskytovaná komplexná zdravotná, preventívno-liečebná a výchovná starostlivosť na dojčenskom oddelení, batoleneckom oddelení a oddelení detí s ťažkým zdravotným postihnutím od narodenia po dovŕšenie tretieho roku života. Následne, ak sa dieťa nepodarilo vrátiť po zlepšení rodinných pomerov do biologickej rodiny, alebo umiestniť do náhradnej rodinnej starostlivosti (osvojenie, pestúnska starostlivosť), deti boli premiestnené do spádového detského domova respektívne do domova sociálnej starostlivosti pre deti so zdravotným postihnutím.

S účinnosťou od 1.1.1997 došlo v zariadení k zásadnej zmene. Dojčenský ústav prešiel spod pôsobnosti Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky do pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky s tým, že zriaďovateľom sa stal Krajský úrad v Žiline. Ďalšou zmenou bolo aj premenovanie po roku 1997 z dojčenského ústavu na Detský

domov Martin pre deti od 0 do 3 rokov. V tomto období nastáva posun vnímania tohto typu zariadení z výchovných typov na typy sociálnych zariadení.

01.07.1998 sa stal Detský domov Martin zariadením poskytujúcim starostlivosť len deťom s nariadenou ústavnou starostlivosťou, čím sa zmenil aj vek prijímaných detí od 0 do 25 rokov. Problémom, s ktorým sa Detský domov Martin v tomto období potýkal bolo, že v ňom zostávali aj deti so zdravotným postihnutím, ktoré nebolo možné umiestniť v zariadeniach sociálnych služieb, čo podmienilo zmenu názvu od 01.12. 1999 na „Detský domov a domov sociálnych služieb“.

Od 01.01. 2004 sa opäť zariadenie premenovalo na Detský domov Martin a zriaďovateľom sa stal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Žiline. Zariadenie postupne čiastočne prešlo transformáciou na zariadenie rodinného typu v samostatných skupinách a špecializovaných samostatných skupinách. Dňom 01.07.2011 prešli detské domovy podľa Zákona č. 453/2003 o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina na výkon štátnej správy na úseku sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately na Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava.

S účinnosťou od 01.01.2019 sa zmenil pôvodný názov subjektu „Detský domov Martin“ na nový názov „Centrum pre deti a rodiny Martin“.

Poslanie a strednodobý výhľad organizácie

V zmysle ustanovenia § 49 Zákona 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately v znení neskorších predpisov „*Centrum vykonáva pobytové opatrenie súdu na základe rozhodnutia súdu o nariadení neodkladného opatrenia, o uložení výchovného opatrenia a o nariadení ústavnej starostlivosti*“. Centrum pre deti a rodiny dočasne nahrádza dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie.

Pri výkone opatrení sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately v Centre pre deti a rodiny sa uplatňuje:

- zásada prednosti umiestňovania detí, ktoré nemôžu vyrastať vo svojom prirodzenom rodinnom prostredí do náhradnej osobnej starostlivosti (s primárnym zameraním na príbuzných dieťaťa), ak to nie je možné, tak do pestúnskej starostlivosti;

- zásada prednosti prirodzeného rodinného prostredia – zotrvanie detí v prirodzenom rodinnom prostredí a návrat detí do prirodzeného rodinného prostredia v prípade ich vyňatia ak je to možné po sanácii rodinného prostredia;
- zásada umiestňovania detí, o ktoré sa nemôžu z rôznych dôvodov starať ich rodičia, čo najbližšie k ich prirodzenému rodinnému prostrediu,
- zásada prednosti umiestňovania detí umiestnených v centre na základe rozhodnutia súdu v profesionálnych rodinách pred inými organizačnými zložkami tohto zariadenia (uprednostnenie rodinných podmienok pred podmienkami ústavného zariadenia),
- zásada prednosti umiestňovania detí s neprerušením kontaktu s rodinou, prípadne umiestňovanie detí aj s rodičmi na základe dohody, ak zariadenie disponuje touto možnosťou v rámci organizačnej štruktúry, ak je to možné a účelné pred umiestnením dieťaťa do zariadení na základe rozhodnutia súdu;
- zásada zachovávanía súrodeneckých vzťahov a nerozdeľovania súrodencov a je to možné,
- zásada prednosti vykonávania súdneho rozhodnutia v samostatne usporiadaných skupinách zriadených v samostatných domoch alebo bytoch, ak nie je možné umiestniť dieťa v profesionálnej náhradnej rodine,
- zásada integrácie detí, ktoré si vyžadujú osobitnú, respektíve zvýšenú starostlivosť. (Vyhláška MPSVR 103/2018 Z. z.).

Ak ústavná starostlivosť skončí dosiahnutím plnoletosti, môže mladý dospelý požiadať Centrum pre deti a rodiny o poskytovanie starostlivosti až do jeho osamostatnenia sa, najdlhšie do dosiahnutia 27 roku veku. Osamostatnenie znamená schopnosť zabezpečiť si bývanie a schopnosť samostatne sa živiť.

Dôležitou zmenou v oblasti fungovania Centier pre deti a rodiny je proces deinštitucionalizácie. Deinštitucionalizácia znamená prechod z inštitucionálnej starostlivosti na humanizáciu zariadení, individuálny prístup k dieťaťu.

Deinštitucionalizácia je proces prechodu od inštitucionálnej starostlivosti ku komunitným službám, ktoré zabezpečujú jednotlivcovi v rámci jeho individuálnych potrieb a vonkajších podmienok pre nezávislý život, aktivitu a sociálnu participáciu. Smerovanie procesu deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike určila v roku 2011 Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike. Stratégiou deinštitucionalizácie sa Slovenská

republika zaviazala k prechodu z inštitucionálnej starostlivosti na systém s prevahou služieb a opatrení poskytovaných v komunite, organizačne a kultúrne čo najviac podobných bežnej rodine. Stratégia deinštitucionalizácie okrem základných medzinárodných a vnútroštátnych legislatívnych aj nelegislatívnych východísk, vychádzajúc z vtedajšieho aktuálneho stavu, pomenovala všeobecné princípy a určila základné zámery a ciele deinštitucionalizácie.

Za špecifický cieľ transformácie a deinštitucionalizácie v oblasti náhradnej starostlivosti bolo stanovené „zníženie počtu detí umiestnených v inštitúciách na základe rozhodnutia súdu utvorením podmienok na zavedenie a previazanie preventívnych opatrení na predchádzanie nariadeniu ústavnej starostlivosti s opatreniami na zníženie negatívnych vplyvov inštitucionalizácie na celkový vývin dieťaťa. Proces deinštitucionalizácie je ponímaný ako proces zmeny podmienok výkonu opatrení v zariadeniach, avšak jeho skutočnou podstatou je utváranie takých podmienok pre pomoc deťom a ich rodinám, aby umiestňovanie detí do náhradného prostredia bolo skutočne výnimočným riešením situácie dieťaťa a jeho rodiny. V tomto smere sa vyzdvihuje odborná a cielená práca s deťmi a ich rodinami s cieľom udržať alebo sanovať rodinné prostredie, ak je to možné.

Deinštitucionalizácia systému náhradnej starostlivosti má isté špecifiká, aj keď v základnej rovine sú východiskové parametre procesu deinštitucionalizácie rovnaké. Osobitne časť samotného výkonu súdnych rozhodnutí, napríklad ústavnej starostlivosti vykazuje odchýlky:

- predpokladá sa vytvorenie špecializovanej rezidenčnej starostlivosti,
- výber špecializovanej rezidenčnej starostlivosti ovplyvňujú potreby dieťaťa a charakter intervencie,
- samotný výkon súdneho rozhodnutia je zabezpečovaný v rámci komunity (deti nesmú byť izolované od bežného sociálneho prostredia).

Zásadné zmeny v procese deinštitucionalizácie

Zásadnou zmenou z pohľadu praktickej realizácie práv dieťaťa je zlepšenie podmienok určovania a posudzovania najlepšieho záujmu dieťaťa prostredníctvom určených prvkov. Do rodinného práva bola vložená zásada záujmu dieťaťa vo forme základnej zásady zákona o rodine, ktorá sa v plnej miere vzťahuje aj na posudzovanie a určovanie najlepšieho záujmu dieťaťa vo výkone opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. V zásadách, na ktorých je budovaný systém sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, je zdôraznená prednosť rodinného prostredia dieťaťa pred jeho odňatím z čoho vyplýva, že orgán, respektíve

zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately uplatňuje princíp stabilizácie rodinných pomerov ak je to možné, aby dieťa mohlo v rodine zotrvať.

Ďalšou zásadnou zmenou, ktorú priniesli novely zákonov od roku 2016 je súbor vzájomne sa dopĺňajúcich zmien úpravy výchovných opatrení súdu (osobitne výchovných opatrení takzvaného pobytového, krátkodobého charakteru) a úpravy ústavnej starostlivosti. Nová úprava výchovných opatrení v kombinácii so zákonom obmedzenou možnosťou nariad'ovania ústavnej starostlivosti na 4 dôvody pomáha predchádzať nariad'ovaniu ústavnej starostlivosti a aktuálne môžeme konštatovať, že v praxi prišlo, respektíve prichádza k postupnému presunutiu ťažiska spôsobu riešenia situácie dieťaťa z ústavnej starostlivosti na výchovné opatrenia. K zmenám z roku 2016 patrí aj úprava možností odbornej pomoci náhradným rodičom, precizovanie sledovania výkonu náhradnej osobnej a pestúnskej starostlivosti (kvality starostlivosti a preskúmavanie toho, či rodičia nemôžu prevziať osobnú starostlivosť o dieťa), úprava podmienok pre vypočutie názoru dieťaťa na účely administratívnych konaní, čiastočné rozšírenie možnosti odbornej pomoci na sanáciu rodín, utvorenie podmienok na výkon oprávnení orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, vrátane oprávnení na overenie informácií, že dieťa je vystavené ohrozeniu života, zdravia, neľudskému alebo zlému zaobchádzaniu.

Zámery a ciele procesu deinštitucionalizácie

Základným zámerom deinštitucionalizácie v Slovenskej republike, a tak aj zámerom Centra pre deti a rodiny Martin je vytvorenie a zabezpečenie podmienok pre nezávislý a slobodný život všetkých detí, odkázaných na pomoc, v prirodzenom sociálnom prostredí komunity s podporou komunity, odborníkov, členov rodiny, dobrovoľníkov prostredníctvom komplexu kvalitných alternatívnych služieb a opatrení vo verejnom záujme, prechodom z prevažne inštitucionálneho spôsobu poskytovania sociálnych služieb na komunitnú starostlivosť a rozširovaním alternatívnych možností uspokojovania potrieb detí, ktoré boli odňaté zo starostlivosti rodičov.

Súčasná koncepcia platná pre Centrá pre deti a rodiny „Koncepcia zabezpečovania vykonávania opatrení v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na roky 2021 – 2025 – plán deinštitucionalizácie“ je základným koncepčným a plánovacím dokumentom Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Koncepcia nadväzuje na predchádzajúcu koncepciu zabezpečovania výkonu súdnych rozhodnutí v zariadeniach na roky 2016 – 2020 (Plán transformácie a deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti) a predstavuje základný koncepčný a plánovací dokument Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, v ktorom sú rozpracované strategické rozvojové zámery Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately osobitne v oblasti náhradnej starostlivosti. Koncepcia je zároveň konkrétnym plánovacím dokumentom na naplnenie Stratégie deinštitucionalizácie sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike v časti náhradnej starostlivosti.

Právnymi východiskami koncepcie je najmä Zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Koncepcia v plnej miere rešpektuje základné princípy, na ktorých sú uvedené právne normy postavené.

Vízia

Zabezpečiť deťom rodinný život transformáciou Centra pre deti a rodiny Martin na zariadenie určené pre pomoc rodinám na komunitnej úrovni.

Poslanie

Poslaním Centra pre deti a rodiny Martin je poskytnúť dočasné prostredie pre dieťa v kríze v spolupráci so subjektmi v zmysle ustanovení zákonov č. 305/2005 Z.z., č. 36/2005 Z.z., Dohovoru o právach dieťaťa a interných noriem tak, aby bola naplnená stratégia organizácie.

Hlavné stratégie

- Rozvíjať vlastných zamestnancov,
- zapájať rodiny do starostlivosti o maloleté deti,
- prizývať k spolupráci odbornú verejnosť,
- vytvárať podmienky pre život dieťaťa na zabezpečenie jeho rozvoja a samostatnosti.

Dlhodobé ciele

- zníženie počtu detí umiestnených v zariadeniach sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti,
- podpora ambulantnej a terénnej formy odbornej práce pre deti a rodiny,
- zníženie negatívnych vplyvov inštitucionalizácie na vývin dieťaťa pomocou odborných metód a profesionalizácie činností zamestnancov,
- zabezpečovanie dostupnosti odbornej pomoci vytvorením funkčnej siete zariadení (v zriaďovateľskej pôsobnosti Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a akreditovaných subjektov);
- uprednostňovanie preventívnej odbornej pomoci a podpory na princípe dobrovoľnosti,
- klásť dôraz na komplexnosť poskytovanej pomoci (ambulantné aj terénne formy práce, multifunkčné a multidisciplinárne odborné tímy);
- štandardizácia vykonávania opatrení v zariadení a orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately s cieľným zameraním na potreby konkrétneho dieťaťa;
- zapájanie detí a rodín do riešení situácií;
- udržiavanie a podporovanie rodinných väzieb vrátane podporovania súrodeneckých vzťahov;
- utváranie prostredia, v ktorom má dieťa možnosť uplatňovať svoje právo byť vypočuté a vo všeobecnosti podporovanie detí v slobodnom vyjadrení názoru;
- implementácia komunitného spôsobu usporiadania organizačných súčastí zariadení.

Dlhodobé ciele zariadenia vychádzajú zo základného koncepčného a plánovacieho dokumentu zriaďovateľa Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky: „Koncepcia zabezpečovania vykonávania opatrení v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na roky 2021 – 2025 – plán deinštitucionalizácie“.

- **Do roku 2022 vytvoriť v Centre pre deti a rodiny Martin podmienky pre pobytovú formu sociálnej práce s rodinou v kríze**

Úlohy na dosiahnutie cieľa:

- Kúpa rodinných domov pre samostatne usporiadané skupiny – samostatná skupiny a následne v rozhraní ďalších rokov aj pre samostatne usporiadané skupiny – špecializované samostatné skupiny pre deti s ŤZP a pre samostatne usporiadané skupiny – špecializované samostatné skupiny pre deti s duševnou poruchou.
- Zrealizovať stavebné úpravy v zakúpených rodinných domoch.

- Úprava podmienok pre starostlivosť o deti s postihnutím, presťahovanie samotných skupín.

Kritéria hodnotenia:

1. Presťahovanie špecializovaných a samostatných skupín do rodinných domov v stanovenom termíne – z toho vyplývajúce umiestnenie do rodinných domov.

- **Udržateľnosť profesionálnych náhradných rodín**

Úlohy na dosiahnutie cieľa:

- Predchádzať nadmernej záťaži profesionálnych náhradných rodičov a snaha o elimináciu dôvodov na skončenie pracovného pomeru.
- Vyhľadávať a pripravovať záujemcov o profesionálne náhradné rodičovstvo vrátane motivácie k prijatiu do pracovného pomeru.
- Dodržiavanie pravidiel čerpania dovoleniak profesionálnych náhradných rodín.

Kritéria hodnotenia:

1. Počet profesionálnych náhradných rodičov – počet pripravovaných záujemcov, počet výberových konaní a iné.

Krátkodobé ciele

- **Plniť úlohy v zmysle Zákona č. 305/2005 Z. z. a Vyhlášky MPSVaR SR č. 103/2018 Z. z., v termínoch stanovených v týchto predpisoch a v intenciách zákona.**

Úloha: Vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení na výkon rozhodnutia súdu.

- **Rozvíjať vlastných zamestnancov**

Úloha: realizovať externé a interné vzdelávanie zamestnancov Centra pre deti a rodiny podľa spracovaného ročného plánu vzdelávania v súlade so schválením plánom profesijného rozvoja. Zabezpečovať supervíziu v zmysle zákona a interných noriem pre odborných a iných zamestnancov, ktorý pôsobia na úseku starostlivosti o deti.

- **Prizývať k spolupráci odbornú verejnosť**

Úloha: Zabezpečovať a organizovať spoluprácu, semináre a výmenu príkladov dobrej praxe s odbornou verejnosťou. Účasť na obdobných vzdelávacích a iných odborných podujatiach uvedeného typu zo strany externých inštitúcií.

- **Vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ambulantnou a terénnou formou práce s rodinou v rámci pôsobnosti národného projektu deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti**

Úloha: Vytváranie podmienok pre výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ambulantnou a terénnou formou práce s rodinou.

- **Realizovať prípravu na vykonávanie profesionálneho náhradného rodičovstva v stanovenom rozsahu a podľa programu prípravy**

Úloha: pripravovať záujemcov o vykonávanie profesionálneho náhradného rodičovstva v spolupráci s ostatnými subjektmi.

- **Podieľať sa na osamostatňovaní dieťaťa prostredníctvom plánovaných seminárov pre mladých dospelých v spolupráci s organizáciou Úsmev ako dar.**

Úloha: Umožniť mladým dospelým účasť na vzdelávacích a diskusných fórach, podujatiach, vrátane podpory aktivít spojených s posilnením kompetencií pri osamostatňovaní sa a hľadania životného smeru.

Odpočet splnených úloh

Odpočet splnených úloh v rámci napĺňania dlhodobých cieľov:

- V rámci vytvorenia podmienok pre pobytovú formu sociálnej práce s rodinou sa nám doposiaľ nepodarilo zrealizovať kúpu samostatných rodinných domov, ale sa nám podarilo zrekonštruovať vnútorné priestory samostatne usporiadaných skupín a prejsť na samostatné hospodárenie vo všetkých samostatne usporiadaných skupinách vrátane špecializovaných samostatných skupín.
- Predchádzať výskytu syndrómu vyhorenia a podporovať schopnosť zvládať záťaž profesionálnych náhradných rodičov a eliminovať z uvedených dôvodov skončenie pracovného pomeru zo strany profesionálnych náhradných rodičov sa nám podarilo

v rámci stanovených úloh splniť vzhľadom na to, že v roku 2021 nebol ukončený žiadny pracovný úväzok na pozícii profesionálny náhradný rodič. Profesionálni náhradní rodičia za zúčastňujú pravidelnej supervízie v súlade s Internou normou 101/2015, čo považujeme za faktor podporujúci schopnosť zvládať záťaž a faktor protektívny vo vzťahu k možnému výskytu syndrómu vyhorenia.

Odpočet splnených úloh v rámci napĺňania krátkodobých cieľov:

- Vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení na výkon rozhodnutia súdu sme priebežne plnili v zmysle Zákona č. 305/2005 Z. z. a Vyhlášky č. 103/2018 v stanovených termínoch a intenciách zákona. V prípadoch zmien sme program centra aktualizovali. V priebehu roka 2021 bola zmenená a schválená organizačná štruktúra so zapracovaním pracovných pozícií pre výkon opatrení.
- V oblasti rozvoja zamestnancov boli realizované pravidelné vzdelávacie aktivity, supervízne stretnutia, vrátane tútoringu a mentoringu v zariadení s cieľom splniť úlohy v stanovenom rozsahu. V záujme skvalitnenia práce a vnútorných procesov, boli vytvorené podmienky pre vzdelávanie zamestnancov a prehĺbovanie ich odbornosti a kvalifikácie prostredníctvom vzdelávania.
- V oblasti metodických stretnutí boli realizované pravidelné stretnutia pedagogických, odborných, ako aj iných zamestnancov v súvislosti s profesijným rozvojom v Centre pre deti a rodiny Martin. V súvislosti s výmenou informácií dobrej praxe boli zrealizované stretnutia odborných zamestnancov (psychológ) v rámci tútoringu v Centre pre deti a rodiny Istebné.
- Centrum pre deti a rodiny Martin v oblasti poskytovania ambulantnej a terénnej sociálnej práce vytváralo pre zamestnancov podmienky na vykonávanie opatrení v zmysle programu centra. Zaviedli sme do praxe programy na vykonávanie jednotlivých opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ambulantnou a terénnou formou. Odborné činnosti s rodinou sa vykonávali priebežne podľa plánu a kapacity obsadenosti miest v rámci NP DEI NS III.
- V roku 2021 sa nerealizovala príprava na vykonávanie profesionálneho náhradného rodičovstva z dôvodu zvýšeného výskytu ochorenia COVID-19. Príprava bola presunutá na nasledujúci rok 2022.

- Mladí dospelí v Centre pre deti a rodiny Martin mali možnosť v rámci svojho osamostatňovania zúčastňovať sa on-line seminárov organizovaných spoločnosťou Úsmev ako dar, ako aj seminárov organizovaných zo strany Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny vrátane pedagogických zamestnancov zo samostatne usporiadaných skupín.

Koncepčná činnosť

V roku 2021 sme v zariadení realizovali pobytové opatrenia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia v samostatne usporiadaných skupinách: 2 samostatné skupiny, 2 špecializované samostatné skupiny pre deti s duševnou poruchou, 3 špecializované samostatné skupiny pre deti s ťažkým zdravotným postihnutím – ošetrovateľské, 1 špecializovaná samostatná skupina pre deti s ťažkým zdravotným postihnutím – opatrovateľská a 10 profesionálnych náhradných rodín na území Žilinského kraja.

V roku 2021 bol schválený normatív počtu zamestnancov 87 z toho

- riaditeľ 1
- ekonomický zamestnanec (z toho 1 úväzok vedúci úseku – ekonóm) 5
- prevádzkový zamestnanec 4
- vedúci úseku – sociálny pracovník 1
- sociálny pracovník 3
- psychológ (z toho NP DEI NS 1 úväzok) 3
- špeciálny pedagóg 1
- ambulantná / terénna forma psychológ (NP DEI NS) 1
- ambulančná / terénna forma sociálny pracovník (NP DEI NS) 3
- vychovávateľ 13
- pomocný vychovávateľ 19
- pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou 8
- sestra 13
- opatrovateľ 2
- profesionálna náhradná rodina 10

Vnútorne priestorové podmienky

Prízemie:

- riaditeľka Centra pre deti rodiny Martin; sekretariát riaditeľky Centra pre deti a rodiny Martin; vedúci úseku – ekonóm; vedúci úseku – sociálny pracovník; sociálni pracovníci Centra pre deti rodiny Martin, špeciálny pedagóg Centra pre deti rodiny Martin, sociálni pracovníci a psychológ NP DEI NS; personálne oddelenie; účtovník; predseda odborovej organizácie – správca majetku; kancelárie pomocných vychovávateľov s ekonomickou agendou;

I. nadpodlažie:

- 1. samostatne usporiadaná skupina - špecializovaná samostatná skupina pre deti ŤZP – ošetrovateľská. Počet lôžok na skupine 6. Personálne zloženie skupiny: 4 sestry, 2 pomocní vychovávateľa, 1 pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou (podľa schválenej organizačnej štruktúry);
- 2. samostatne usporiadaná skupina - špecializovaná samostatná skupina pre deti ŤZP – ošetrovateľská. Počet lôžok na skupine 6. Personálne zloženie skupiny: 4 sestry, 2 pomocní vychovávateľa, 1 pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou (podľa schválenej organizačnej štruktúry);
- 3. samostatne usporiadaná skupina - špecializovaná samostatná skupina pre deti ŤZP – ošetrovateľská. Počet lôžok na skupine 7. Personálne zloženie skupiny: 4 sestry, 2 pomocní vychovávateľa, 1 pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou (podľa schválenej organizačnej štruktúry); vrátane ambulancie všeobecného lekára pre deti;
- 4. samostatne usporiadaná skupina - špecializovaná samostatná skupina pre deti ŤZP – opatrovateľská. Počet lôžok na skupine 8. Personálne zloženie skupiny: 2 vychovávateľa, 2 opatrovatelia, 2 pomocní vychovávateľa, 1 pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou (podľa schválenej organizačnej štruktúry);
- 1. samostatne usporiadaná skupina - samostatná skupina. Počet lôžok na skupine 10. Personálne zloženie skupiny: 2 vychovávateľa, 3 pomocní vychovávateľa, 1 pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou (podľa schválenej organizačnej štruktúry).

II. nadpodlažie:

- 2. samostatne usporiadaná skupina - samostatná skupina. Počet lôžok na skupine 10. Personálne zloženie skupiny: 3 vychovávateľa, 2 pomocní vychovávateľa, 1

pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou (podľa schválenej organizačnej štruktúry).

- 6. samostatne usporiadaná skupina - špecializovaná samostatná skupina pre deti s duševnou poruchou. Počet lôžok na skupine 8. Personálne zloženie skupiny: 3 vychovávateľa, 3 pomocní vychovávateľa, 1 pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou (podľa schválenej organizačnej štruktúry).
- 5. samostatne usporiadaná skupina - špecializovaná samostatná skupina pre deti s duševnou poruchou. Počet lôžok na skupine 7 (navýšené v priebehu roka 2021 na 8). Personálne zloženie skupiny: 3 vychovávateľa, 3 pomocní vychovávateľa, 1 pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou (podľa schválenej organizačnej štruktúry).

Schválená organizačná štruktúra v roku 2021

Príloha k Organizačnému poriadku

Centrum pre deti a rodiny Martin, Hviezdoslavova č. 62, 036 01 Martin

Schéma organizačnej štruktúry

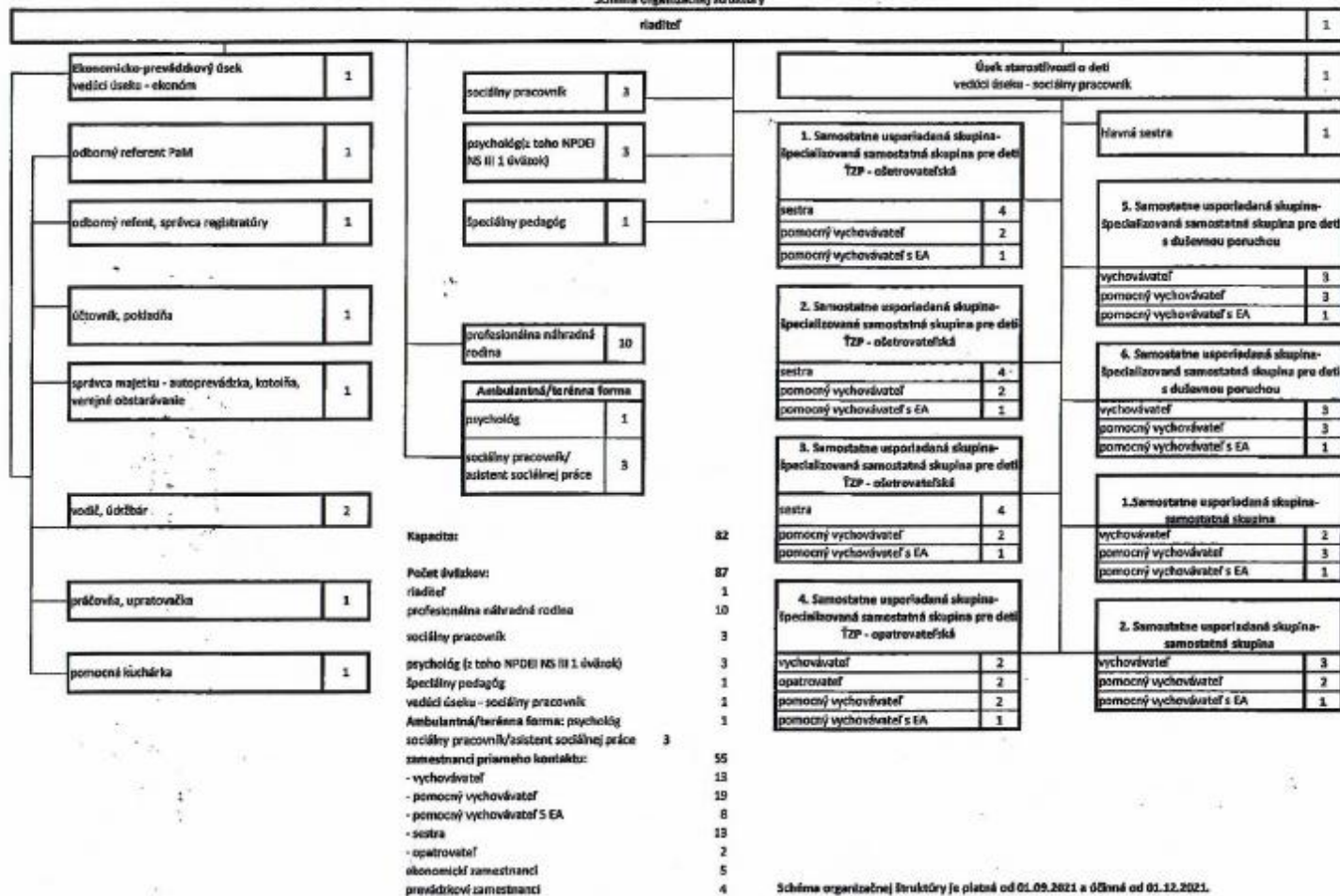

Schéma organizačnej štruktúry je platná od 01.09.2021 a účinná od 01.12.2021.

V Bratislave posúdil dňa: **23-08-2021**
Mgr. Monika Michalová
riadiťka odboru VOŠPDDaŠKZ
Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny,
Špitálska 5, 812 67 Bratislava
tel: 02 704 100
-9-

V Bratislave schválil dňa: **23-08-2021**
Ing. Stefan Šulek
námestník sekcie sociálnych vecí a rodiny
Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny

V Martine predložil dňa: 14.05.2021
Mgr. Alena Matejová
riadiťka centra pre deti a rodiny

Vonkajšie priestorové podmienky

Centrum pre deti a rodiny Martin disponuje veľkou záhradou, kde sú listnaté a ihličnaté stromy, vrátane zatravnenej plochy. Na trávinatej ploche sú vybudované chodníky s možnosťou využitia bicyklovania sa detí a kočíkovania. V záhrade máme altánok s krbom. Na ploche s umelým trávnikom sú preliezky, hojdačky a iné outdoorové zariadenia určené na pohyb a hru detí. Druhý umelý trávnik je vybudovaný pre športové a voľnočasové aktivity detí. Deti majú na betónovom ihrisku umiestnené basketbalové koše.

Koordinačná a riadiaca činnosť

V zmysle platnej organizačnej štruktúry je riadiaca práca zabezpečená dvojstupňovým riadením. Prvý stupeň riadenia tvorí riaditeľka Centra pre deti a rodiny. Druhý stupeň riadenia tvorí vedúci úseku – ekonóm, ktorý riadi ekonomicko-prevádzkový úsek a vedúci úseku – sociálny pracovník, ktorý riadi úsek starostlivosti o deti.

Vedúci ekonomicko-prevádzkového úseku riadi odborného referenta PaM; odborného referenta, správcu registratúry; účtovníka, pokladňu; správcu majetku – autoprevádzka, kotolňa, verejné obstarávanie; vodiča, údržbára; pracovníku, upratovačku a pomocnú kuchárku.

Vedúci úseku starostlivosti o deti riadi úsek starostlivosti o deti, a to odborných zamestnancov centra (sociálni pracovníci, psychológovia, špeciálny pedagóg, sociálni pracovníci a psychológ NP DEI NS), vychovávateľov, pomocných vychovávateľov a pomocných vychovávateľov s ekonomickou agendou v samostatne usporiadaných skupinách – samostatných skupinách; samostatne usporiadaných skupinách – špecializovaných samostatných skupinách pre deti s duševnými poruchami; vychovávateľov, opatrovateľov, pomocných vychovávateľov a pomocných vychovávateľov s ekonomickou agendou v samostatne usporiadanej skupine – špecializovanej samostatnej skupine pre deti s ŤZP – opatrovateľskej; hlavnú sestru, sestry, pomocných vychovávateľov a pomocných vychovávateľov s ekonomickou agendou v samostatne usporiadaných skupinách – špecializovaných samostatných skupinách pre deti s ŤZP – ošetrovateľských. Informuje, metodicky usmerňuje a podporuje činnosť profesionálnych náhradných rodín.

Metodická a odborná činnosť

V Centre pre deti a rodiny Martin je spolupráca založená na otvorenej komunikácii, informovanosti a zaangažovanosti jednotlivých zamestnancov. Dôraz je kladený na potrebu zvyšovania a získavania skúseností v nových formách a metódach práce s dôrazom na odbornú činnosť zamestnancov podľa špecializácie. Odborná práca zamestnancov je zameraná priamo na maloleté deti s rôznymi potrebami a vývinovými špecifikami, respektíve fyziologickými a psychickými deficitmi v kontexte rôznych typov ťažkého zdravotného postihnutia. Metodické a odborné činnosti sú ďalej zamerané na fungovanie Centra pre deti a rodiny ako komplexného celku. Pozornosť a záujem je zameraný aj na biologickú rodinu maloletých detí umiestnených v Centre pre deti a rodiny, kedy sa uplatňuje individuálny prístup vzhľadom na rôznorodosť nepriaznivej sociálnej a inej situácie jednotlivých rodín maloletých detí.

Metodicky sú zo strany vedenia Centra pre deti a rodiny Martin usmerňovaní psychológovia, sociálni pracovníci, špeciálny pedagóg, vychovávatelia, sestry, ako aj iní zamestnanci. V oblasti starostlivosti o dieťa sa zameriavame na celkový rozvoj osobnosti v oblastiach materiálnej, emočnej, citovej, sociálnej a vzdelávacej. Cieľom je dosiahnuť zdravý bio-psycho-sociálny vývin v rámci dispozícií a schopností maloletých detí umiestnených v Centre pre deti a rodiny Martin. Cieľom v oblasti výchovy je vychovávať deti k adaptívnym formám správania sa s ohľadom na rozvoj ich osobnosti. Cieľom činností odborných a ostatných zamestnancov Centra pre deti a rodiny Martin je zvýšiť ich kvalitu života a dosiahnuť rovnováhu v rámci životného prostredia a rozvoja ich individuality. Vzdelávanie a výchova prebieha vo väčšine prípadov zážitkovou formou. Metódy a techniky odbornej práce s maloletými deťmi napomáhajú k celkovému rozvoju maloletých detí nielen na úrovni individuálnej, ale aj na úrovni sociálnej integrácie vrátane rozvoja kľúčových kompetencií a zručností. Cieľom je posilnenie schopnosti byť samostatný a viesť plnohodnotný život v prípade, že to zdravotný stav umožňuje.

Centrum pre deti a rodiny v zmysle § 45 ods. 9 zákona č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov podľa účelu a formy vykonávaných opatrení vypracúva a vedie individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa; plán prípravy na osamostatnenie sa mladého dospelého; plán vykonávania opatrení pobytovou formou pre dieťa - na základe dohody; plán vykonávania opatrení pobytovou formou pre dieťa - v špecializovanom programe; plán

vykonávania opatrení ambulantnou formou alebo terénnou formou a individuálny resocializačný plán.

Presadzujeme a skvalitňujeme metódy individuálnej odbornej práce s dieťaťom pričom kladieme dôraz na dosiahnutie jednotného a kvalitného výchovného pôsobenia vychovávateľov. Rozvíjaný je aj zmysel pre tímovú spoluprácu a schopnosť fungovať v komunitnom režime.

Využívané sú rôzne odborné pedagogické, sociálne a psychologické metódy. Cieľom odbornej pedagogickej a psychologickkej intervencie je eliminovať negatívne prejavy správania sa a problémy vo výchovno-vzdelávacom procese. Cieľovou skupinou sú deti s adaptačnými poruchami, poruchami správania, poruchami učenia, organickými poruchami a inými poruchami. Využívané sú individuálne aj skupinové formy práce s dieťaťom. Dominujú metódy zamerané na stabilizáciu prejavov, metódy na rozvoj motivácie, zážitkové učenie, hranie rolí, ale aj relaxačné metódy a rôzne psychologické a liečebno-pedagogické metódy a techniky ako napríklad arteterapia, muzikoterapia a iné. Špecifikácia intervencie je uvedená v individuálnych plánoch so zameraním na elimináciu konkrétneho nežiaduceho správania, vrátane plánov rozvoja zručností a podpory adaptívneho správania sa s cieľom zamedziť agresívnym a averzívnym prejavom. V čo najväčšej možnej miere vytvárame podmienky tak, aby bol zabezpečený potrebný rozvoj a samostatnosť dieťaťa.

V Centre pre deti a rodiny sú využívané rôzne pedagogické a špeciálno-pedagogické metódy práce s dieťaťom za účelom rozvoja osobnosti dieťaťa vrátane podpory jeho prosperovania a napredovania. Metódy v rámci pôsobnosti vychovávateľov v samostatných usporiadaných skupinách – samostatných skupinách a špeciálnych pedagógov v samostatných usporiadaných skupinách - špecializovaných samostatných skupinách pre deti s duševnými poruchami sú využívané s ohľadom na zdravotný stav, vývinové špecifiká a potreby maloletých detí.

Deti sú pedagogicky vedené pri vypracovávaní školských úloh a sú stimulované k aktívnemu nácviku sebaobslužných úkonov, a to predovšetkým v špecializovaných samostatných skupinách. Snaha vychovávateľov je vedená aj v zmysle snahy o rozvoj pracovných návykov a návykov spojených s domácimi prácami. Sú vedené k hygiene, rozvoju hygienických návykov a starostlivosti o seba aj o okolie. Deti, ktoré majú v anamnéze deterioráciu intelektových schopností, majú vo všeobecnosti problém so základnými úkonmi, preto je špeciálno-pedagogická intervencia smerovaná na získanie základných návykov a úkonov.

Tieto úkony sú stimulované aj pomocou rôznych hier a aktivít. Učia sa držať športové pomôcky a zaobchádzať s nimi. Skupinové aktivity sú zamerané na kresebné metódy, prepisovanie a tvorba textov o ohľadom na špecifiká detí na samostatne usporiadaných skupinách, počúvanie hudby, výrobu rôznych predmetov, dekorácií a pomôcok, hranie sa rôznych hier, pozeranie filmov, dokumentov, rozprávok za účelom zvýšenia predstavivosti a kreativity aj v bežnom živote. Deti sú zaučané aj v rámci používania informačných technológií a iných technologických výdobytkov s cieľom uľahčiť im proces ďalšieho fungovania aj v dospelosti. Pri ťažko zdravotne postihnutých deťoch sú aktivity odborníkov zamerané predovšetkým na základné sebaoblužné činnosti ako sú schopnosť sa napiť, najesť, obliecť a podobne.

Dominantné odborné pedagogické a špeciálno-pedagogické metódy uplatňované v praxi výchovy a odbornej starostlivosti o maloleté deti umiestnené v Centre pre deti a rodiny Martin sú: metóda viacnásobného opakovania informácie; metóda nadmerného zvýraznenia; metóda kódovania; metóda sprostredkovania; metóda modifikácie kurikula (prispôsobenie obsahu vzdelávania); metóda intenzívnej motivácie a metóda pozitívnej psychickej tonizácie.

V praxi v rámci pedagogických činností sú uplatňované zásady komplexnej rehabilitácie, a to predovšetkým v samostatných usporiadaných skupinách – špecializovaných samostatných skupinách pre deti s duševnými poruchami z ohľadom na špeciálne edukačné potreby. Významnými edukačnými metódami uplatňovanými v praxi s pozitívnym efektom sa javia byť práca s nápismi, piktoqramami, učebnicami a encyklopédiami na dennej báze, ako aj práca s optickými obrazmi, vrátane filmovej produkcie, počítačových programov a atlasových máp, ako aj audiovizuálnych pomôcok vrátane plastických modelov a vzorov výrobkov s kombináciou nástenkovania a výstav prispôbenedých s ohľadom na vývinové špecifiká a vekovú štruktúru detí.

Ďalšiu kľúčovú úlohu, ktorú si vyžadujú deti v samostatných usporiadaných skupinách bez ohľadu na špecifickú, zohráva proces socializácie a nácvik pozitívnych sociálnych zručností a schopností spojených so socializáciou a adaptáciou v novom prostredí. Vo všeobecnosti je možné tvrdiť, že deti s duševnými poruchami vykazujú významné deficity v oblasti adaptability a sociálnej integrácie. Táto oblasť je stimulovaná prechodom a pobytom v iných priestoroch budovy a vo vonkajšom prostredí s cieľom uplatňovať techniky trasovania, spoznávania okolia, orientácia na určité body v okolí a ovládanie základov cestnej premávky pri prechode cez cestné komunikácie. Proces stimulácie na kognitívnej a neuropsychologickej

úrovni môže uľahčiť aj pravidelný pobyt v záhrade Centra pre deti a rodiny Martin a cieľené spoznávanie fauny a flóry Turca.

V rámci psychologickkej intervencie sú pre pôsobnosť odborníkov Centra pre deti a rodiny dominantné metódy zamerané na špecifiká detí s ťažkým zdravotným postihnutím a duševnými poruchami. Pri práci s deťmi odborní psychologickí zamestnanci realizujú skupinové aktivity a individuálne sedenia. Cieľom práce s deťmi s ťažkým zdravotným postihnutím je realizovanie aktivít na uvoľnenie napätia a relaxácie s použitím prvkov arteterapie. S mladšími deťmi sa pravidelne realizujú aktivity s cieľom rozvoja grafomotoriky, tvorivosti, stimulácie psychomotorického vývinu vývinu reči. U detí v mladšom školskom veku sa osvedčili pri individuálnej práci aktivity na prácu s vlastnými emóciami a využitie projektívnych psychologických metód pri práci s témou biologickej rodiny. U detí v staršom školskom veku sú aktivity fokusované na riešenie interpersonálnych a intrapersonálnych problémov, zvládanie záťaže a postupný proces osamostatnenia sa.

Odborní psychologickí zamestnanci pri práci s deťmi primárne reagovali na riešenie aktuálnych problémov a realizovali preventívno-výchovné aktivity zamerané na predchádzanie rizikového správania.

Odborní psychologickí zamestnanci pri vykonávaní odbornej činnosti aplikujú poznatky z odborných kurzov:

- Bazálna stimulácia – koncept podporujúci ľudské vnímanie.
- Diadická vývinová psychoterapia na poradenskej úrovni pre prácu s poruchami vzťahovej väzby u detí.
- Práca v multisenzorickom prostredí – Snoezelen – práca s deťmi s rôznym druhom postihnutia. Pri práci sa využíva senzorická stimulácia, edukácia a relaxácia.
- Krízová intervencia v zariadeniach sociálnych služieb – vzdelávanie realizované Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny.

Odborní psychologickí zamestnanci pri vykonávaní odbornej činnosti využívajú prvky z dlhodobých výcvikových programov, ktoré zahájili v roku 2021:

- Rodinná terapia a individuálna terapia zameraná na vzťahovú väzbu (napomáha korigovať neistú vzťahovú väzbu detí, citovú blízkosť a transformuje maladaptívne vzorce správania).

- Terapia hrou a filiálna terapia (pomoc s vyjadrením pocitov a potrieb v bezpečnom prostredí u detí predškolského a mladšieho školského veku).
- Poradenský výcvik pre prácu s deťmi s poruchami vzťahovej väzby (teória vychádza z attachmentovej terapie DDP (Dyadická vývinová terapia), využitie špecializovaných terapeutických metód pri práci s deťmi s poruchami attachmentu).
- Kurz lektora terapie dotykom – terapia prispieva k zlepšeniu vzťahu medzi dieťaťom a dospelým.

Pri práci s deťmi Centra pre deti a rodiny Martin dominuje využitie nasledujúcich psychologických metód:

- riadený rozhovor s cieľom poradenstva a prevencie;
- využitie projektívnych metód pri práci s emóciami, pri sebapoznávaní, pri práci s témou medziľudských, partnerských a rodinných vzťahov;
- stimulácia psychomotorického vývinu detí s viacnásobným postihnutím prostredníctvom súboru rozvíjajúcich aktivít;
- práca s témou postupného osamostatnenia sa;
- využitie osobnostných dotazníkov s cieľom sebapoznania a následnej práce s vlastnými silnými a slabými stránkami;
- práca s terapeutickými kartami v rámci vizualizácie a vhl'adu do problémovej situácie pri deťoch bez zdravotného postihnutia, vrátane techniky aktívnej imaginácie;
- preventívne a vzdelávacie programy s cieľom edukovať deti v oblasti sociálno-patologických javov.

Pri aplikácii odborných metód, techník a postupov je uplatňovaný individuálny prístup s ohľadom na špecifiká vývinu detí. Najúčinnšie metódy sa z pohľadu praxe javia byť povzbudzovanie a systém odmeňovania v rámci behaviorálnych metód. Problémom sa javí byť oscilácia pozornosti a schopnosti aktivizácie detí, ktoré majú vývojové pervazívne a iné psychické poruchy vrátane detí, ktoré majú ťažké zdravotné postihnutie v oblasti somatiky a fyziológie.

V Centre pre deti a rodiny Martin využívame viaceré metódy sociálnej práce, ktoré sú kľúčové nielen pre prácu s maloletými deťmi, ale aj pre prácu s ich rodinami. Okrem screeningových metód sú využívané metódy prípadovej konferencie, rozhovor - motivačný rozhovor, diagnostické metódy – sociálna diagnostika, psychosociálne poradenstvo, nácvik rodičovských zručností v prípade záujmu o ich rozvoj a spoluprácu pri sanácii rodiny a iné.

Hlavným cieľom je pomoc, podpora a sprevádzanie pri záujme o dieťa a úpravu rodinných a sociálnych pomerov. Ako vhodnú metódu na sanáciu rodiny a stabilizácie rodinných a sociálnych pomerov rodín maloletých detí umiestnených v Centre pre deti a rodiny Martin považujeme metódu „Stretnutie rodinného kruhu“.

Dochádzka detí Centra pre deti a rodiny Martin do škôl a záujmová činnosť

- Stredná odborná škola obchodu a služieb, Martin – 4 deti
- Praktická škola pri Špeciálnej základnej škole, Martin – 2
- Špeciálna základná škola Mudroňova 46, Martin:
 - o Pracovisko Ul. P. Mudroňa 46 – 5 detí; 4
 - o Pracovisko Východná 16 – 6 detí
- Súkromná spojená škola, Vrútky – 1 dieťa
- Základná škola Mudroňova, Martin – 6 detí
- Materská škola Sever, Martin – 1 dieťa
- Materská škola Tajovského, Martin – 1 dieťa
- Spojená škola internátna, Kremnica – 2 deti
- Špeciálna základná škola s materskou školou internátna, Liptovský Ján – 5 detí
- Spojená škola internátna, Levoča – 1 dieťa
- Gymnázium Mikuláša Galandu, Horné Rakovce – 1 dieťa
- Základná škola, Kláštor pod Znievom – 1 dieťa
- Základná škola s Materskou školou J. V. Dolinského, Martin - Priekopa - – 1 dieťa
- Materská škola Družstevná, Martin – 1 dieťa
- Špeciálna základná škola Záturčie Aurela Stodolu, Martin - Záturčie – 1 dieťa
- Cirkevná spojená škola, Dolný Kubín – 1 dieťa
- Špeciálna základná škola pre žiakov s telesným postihnutím, Dolný Kubín – 2 deti
- Základná škola Janka Matušku, Dolný Kubín – 1 dieťa.

Deti Centra pre deti a rodiny Martin navštevujú v rámci voľnočasových aktivít záujmové krúžky (hudobný, výtvarný, turistický, varenie, počítačový, basketbalový, futbalový, hádzanársky, gymnastický, tanečný a iné).

Spolupráca s rodinou detí umiestnených v Centre pre deti a rodiny Martin

Pri práci s dieťaťom a jeho rodinou je nevyhnutné naplánovať výkon opatrení, ktoré sa budú pre rodinu vykonávať. Základným účelom plánovania sociálnej práce a jej cieľa je vytvoriť podmienky, aby maloletý, respektíve mladý dospelý mohli spolu s rodinou aktívne participovať pri riešení vzniknutej sociálnej situácie. Metódami sociálnej práce sa odborníci snažia vytvoriť podmienky pre systematickú intervenciu viacerých subjektov participujúcich na riešení sociálnej situácie konkrétnej cieľovej skupiny. Pri plánovaní vykonávania opatrení v Centre pre deti a rodiny Martin je potrebné mať na zreteli špecifickosť jednotlivých druhov vykonávaných opatrení a zohľadnenie všetkých aspektov dôležitých pre všestranný vývin dieťaťa, prípadne plnoletej fyzickej osoby.

Pri zabezpečení odbornej pomoci dieťaťu dodržiavame základné princípy v súlade s IN 024/2021, ktoré sú nasledovné:

- spolupráca všetkých zainteresovaných subjektov pred, počas a po ukončení odbornej pomoci dieťaťu,
- pri voľbe formy zabezpečenia odbornej pomoci uplatňovať vždy princíp najlepšieho záujmu dieťaťa,
- zabezpečenie odbornej pomoci pobytovou formou dieťaťu viac ako jeden rok len vo výnimočných a odborne zdôvodnených prípadoch,
- v prípade nevyhnutného zabezpečenia pobytovej formy pomoci na základe rozhodnutia súdu, prioritné zabezpečenie odbornej pomoci pobytovou formou na základe rozhodnutia súdu o neodkladnom opatrení alebo rozhodnutia súdu o uložení výchovného opatrenia s uvedením doby poskytovania odbornej pomoci s návratom dieťaťa do kmeňového centra po ukončení poskytovania odbornej pomoci,
- prioritné využívanie a uprednostňovanie ambulantnej formy odbornej pomoci pred pobytovou formou pomoci,
- odborné zdôvodnenie potreby zabezpečenia odbornej pomoci pobytovou formou dieťaťu,
- včasné a cieleňé poskytovanie odbornej pomoci.

Kľúčovú úlohu pri riešení sociálnej situácie problémových rodín nemá len sociálny pracovník, ale v súlade s § 5 ods. 1 Vyhlášky č. 103/2018 predovšetkým odborný tím Centra pre deti a rodiny Martin, ktorý tvorí sociálny pracovník, psychológ a podľa účelu centra ďalší odborní zamestnanci, ktorými disponuje Centrum pre deti a rodiny: špeciálny pedagóg, hlavná

sestra, ktorá poskytuje ošetrovateľskú starostlivosť podľa § 63 Zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V súlade s kategóriami odborných zamestnancov podľa Zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov je tu zaradený aj psychológ.

Rodiny detí, ktoré sú umiestnené v Centre pre deti a rodiny Martin podporujeme v plnej miere vrátane akceptácie špecifik a nepriaznivej sociálnej situácie. Rodinným príslušníkom poskytujeme pomoc, podporu a sprevádzanie pri riešení rodinnej a sociálnej situácie s cieľom umožniť prípadný návrat detí do biologických rodín. V prípade, že deti nemajú možnosť aktivizácie biologickej rodiny, preferujeme aktívne vyhľadávanie náhradných rodín, kedy vo významnej miere detegujeme a podporujeme súčasných aj potenciálnych profesionálnych náhradných rodičov.

Spoluprácu s biologickou rodinou sme realizovali v 49 prípadoch vrátane spolupráce so širšou rodinou, respektíve blízkymi osobami. V hodnotenom období sme za zúčastnili prípadových konferencií aj stretnutí na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny. Informačné poradenstvo v zmysle § 56 ods.7 Zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov sme poskytli 15 fyzickým osobám. V roku 2021 sme príspevky na podporu úpravy rodinných pomerov dieťaťa – na úpravu a zachovanie rodinných vzťahov medzi dieťaťom a rodičom v zmysle § 64 zákona č. 305/2005 o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov, poskytli v 140 prípadoch. Pre 19 detí bol vyplatený príspevok na osamostatnenie sa mladého dospelého. V 1 prípade sme realizovali prípravu na náhradnú rodinnú starostlivosť a poskytovali sme informácie o náhradnej rodinnej starostlivosti. Súčasťou celého procesu bola aj realizácia interakcií.

Rozvoj zamestnancov

Pri napĺňaní strategických oblastí sme rozvojom, podporou a následným hodnotením riadili zamestnancov a procesy v Centre pre deti a rodiny tak, aby výsledkom bola primeraná spokojnosť dieťaťa a naplnené jeho individuálne potreby. Uplatňovali sme princípy spolupráce, kvality odbornej činnosti a otvorenej komunikácie. V oblasti rozvoja zamestnancov, v záujme skvalitnenia práce a vnútorných procesov, boli vytvorené podmienky pre vzdelávanie zamestnancov a prehĺbovanie ich odbornosti a kvalifikácie. V roku 2021 bol vypracovaný a zriaďovateľom odsúhlasený ročný plán vzdelávania zamestnancov v rámci

ročného vzdelávania. V hodnotenom období boli začínajúci pedagogickí a odborní zamestnanci zaradení do adaptačného vzdelávania. Hodnotenie zamestnancov vypracoval priamy nadriadený a každý zamestnanec mal možnosť vyjadriť sa k svojmu hodnoteniu.

Vzdelávanie a supervízia

V roku 2021 nám rozpočtovým opatrením boli pridelené finančné prostriedky na supervíziu a vzdelávanie v celkovej výške 8350 € (4830 na supervízie a 3520 na vzdelávanie). Za supervíziu sme v roku 2021 zaplatili sumu vo výške 2678 €. Za odborné vzdelávanie sme v roku 2021 zaplatili sumu vo výške 4197,60 €.

Vhodným doplnením profesijného profilu odborných a iných zamestnancov Centra pre deti a rodiny Martin je realizácia systematického vzdelávania a supervízie. Supervízia, ako aj vzdelávanie zamestnancov, bolo súčasťou plánu ďalšieho rozvoja, ktorý je zohľadnený v pláne ročného vzdelávania na rok 2021 a ktorý je súčasťou plánu profesijného rozvoja. Plán profesijného rozvoja sa schvaľuje na viac rokov v porovnaní s plánom ročného vzdelávania, ktorý je nadväzným dokumentom a vypracúva sa na každý rok s ohľadom na potreby prehlbovania kvalifikácie, aktualizáčného, profesijného, ako aj adaptačného vzdelávania. Adaptácia nových zamestnancov môže byť podporená kvalitnou supervíziou a javí sa byť vhodným prostriedkom k riešeniu špecifických prípadov v rámci aplikovanej praxe.

V roku 2021 bolo vzdelávanie zamestnancov v rámci ročného plánu vzdelávania na rok 2021 naplnené v plnom rozsahu. Vzdelávanie zamestnancov bolo v priebehu roka doplnené o viaceré vzdelávacie moduly na rôzne témy, ktoré ponúkalo Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ako aj spoločnosť Úsmev ako dar, ktorá ponúka široké portfólio odborných prednášok, seminárov a webinárov. Vzdelávania sa zúčastňovali nielen odborní zamestnanci, ale aj ostatní zamestnanci pôsobiaci v priamom kontakte deťmi a profesionálni náhradní rodičia.

Vzdelávanie prebehlo v celkovom rozsahu viac ako 200 hodín za rok 2021 za účasti celkovo 151 účastníkov, pričom niektorí z nich sa vzdelávali opakovane podľa plánu vzdelávania. Témy vzdelávania pre jednotlivé úseky boli nasledovné:

Ekonomicko-prevádzkový úsek

- Školenie - Ročné zúčtovanie preddavkov na daň z príjmov zo závislej činnosti za rok 2020 – 2 účastníci;

- Pracovné stretnutie riaditeľov a zamestnancov centier - elektronické schránky – UPVS, konzultácie k vybaveniu certifikátov pre CDR, inštalácie a otestovanie – 5 účastníkov;
- Konferencia – „Stravné lístky, poukážky a finančný príspevok po zmenách od 1.1.2022“ - 4 účastníci;
- Školenie „Obsluha tlakových nádob“ – 3 účastníci;
- Školenie „obsluha kotlov V. triedy“ – 1 účastník;
- Školenie „Obsluha plynových zariadení“ – 3 účastníci;
- Konferencia – „Pracovno-právne otázky v súvislosti s očkovacím zákonom z hľadiska Zákonníka práce, bezpečnosti práce a ochrany osobných údajov“ – 1 účastník.

Úsek starostlivosti o deti

- Chorvátsko 2021 - Medzinárodná konferencia „Medzinárodná spolupráca a výmena skúseností a dobrej praxe v zariadeniach sociálnej pomoci 27.06.2021 – 02.07.2021 – 2 účastníci;
- Webinár - Úloha pracovníka CDR a SPODaSK pri rodičovských konfliktoch – 6 účastníkov;
- Webinár - Praktické návody ako pracovať s deťmi s poruchami vzťahovej väzby – 7 účastníkov;
- Webinár - Neneste všetko na svojich pleciach - 6 účastníkov;
- Webinár - Spracovanie osobnej a rodinnej histórie dieťaťa – 7 účastníkov;
- Webinár - Podpora vzťahov dieťaťa s jeho biologickou rodinou – 8 účastníkov;
- Webinár - Komunikácia s náročným dieťaťom – 8 účastníkov;
- Webinár – Úvod do diagnostiky FAS/FASD – 3 účastníci;
- Špecifiká práce s agresívnym klientom – 20 účastníkov;
- 3. modul Diadickej vývinovej psychoterapie na poradenskej úrovni pre prácu s poruchami vzťahovej väzby u detí – 1 účastník;
- Vzdelávanie „Špecifiká vývinu detí a adolescentov umiestnených v zariadení SPODaSK“ - 15 účastníkov;
- Vzdelávanie – „Vývin dieťaťa krok po kroku a úvod do vzťahovej väzby“ - 15 účastníkov;
- Vzdelávanie „Rodina a vzťahy dieťaťa umiestneného v zariadení SPODaSK“- 9 účastníkov;

- Príprava mladých dospelých na samostatnosť – kombinovaná konferencia Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny – 1 účastník;
- Vzdelávanie „Self manažment ako forma zvýšenia kvality práce“ – 15 účastníkov;
- Vzdelávanie „Príprava dieťaťa a mladého dospelého na osamostatnenie sa“ – 3 účastníci;
- Školenie o poskytovaní prvej pomoci – 7 účastníkov;
- Vzdelávanie „Dieťa v odpore“ – 15 účastníkov;
- Vzdelávanie „Výber a uplatňovanie vhodných výchovných postupov pri stanovovaní a prekročení hraníc“ - 15 účastníkov;
- Osvetovo-preventívne vzdelávanie v problematike obchodovania s ľuďmi – vzdelávanie Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny – bezplatné vzdelávanie - 30 účastníkov;
- Podpora ochrany detí pred násilím a plnením cieľov Národnej stratégie na ochranu detí pred násilím – vzdelávanie Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny – bezplatné vzdelávanie - 30 účastníkov;
- Multidisciplinárne vzdelávanie – „Sekundárna viktimizácia; inštitucionálna viktimizácia“ – vzdelávanie Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny – bezplatné vzdelávanie - 1 účastník;
- Príprava mladých dospelých na samostatnosť – vzdelávanie spoločnosti Úsmev ako dar - bezplatné vzdelávanie - 1 účastník.

Začínajúci pedagogickí a odborní zamestnanci absolvovali adaptačné vzdelávanie podľa stanoveného plánu (ukončené adaptačné vzdelávanie: 4 vychovávatelia Centra pre deti a rodiny Martin; prebiehajúce adaptačné vzdelávanie: 1 psychológ Centra pre deti a rodiny Martin).

Súčasný stav výkonu supervízie v Centrách pre deti a rodiny v Slovenskej republike zastrešujú súčasné právne normy, a to predovšetkým Zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov. Na tento zákon nadväzuje kľúčová Vyhláška č. 103/2018 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky z 20. marca 2018, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov.

Supervízia zamestnancov Centra pre deti a rodiny Martin v roku 2021 prebiehala podľa Programu supervízie na rok 2021. Supervízia bola realizovaná v zmysle platných právnych predpisov a interných noriem v súlade s predpismi hodinovej dotácie pre individuálnu a skupinovú supervíziu.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky deklaruje, že za účelom zvyšovania profesionality práce orgánov a zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately sa povinne uskutočňuje program supervízie. Supervíziu môže vykonávať iba fyzická osoba, ktorá ukončila odbornú akreditovanú prípravu supervízora v oblasti sociálnej práce alebo poradenskej práce. Po získaní špecializácie supervízora je nutné požiadať o zápis do zoznamu supervízorov, ktorý vedie Ministerstvo sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Centrum pre deti a rodiny Martin vypracovalo a uskutočnilo program supervízie podľa § 45, odsek 7 Zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately v znení neskorších predpisov. Účelom supervízie v Centre pre deti a rodiny Martin je profesionalizácia práce vybraných odborných pracovníkov, ako aj iných zamestnancov, ktorí sú ohrození zvýšenou záťažou.

Podľa § 3 Vyhlášky č. 103/2018 Z. z. Ministerstva sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky z 20. marca 2018, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí v znení neskorších predpisov, boli stanovené náležitosti programu supervízie. Program supervízie obsahoval povinné náležitosti ako cieľ supervízie, formy supervízie, celkový plánovaný počet hodín supervízie v kalendárnom roku, z toho počet hodín 1. internej supervízie, 2. externej supervízie, 3. individuálnej supervízie, skupinovej supervízie alebo supervízie organizácie; počet osôb, pre ktoré sa vykonával program supervízie; spôsob zabezpečenia supervízora a spôsob zhodnotenia programu supervízie.

Supervízia je pri niektorých profesiách v Centrách pre deti a rodiny povinná, pre ostatných nepovinná, avšak je v kompetencii vedenia Centier pre deti a rodiny zabezpečiť kvalitnú a systematickú supervíziu nielen pre odborných, ale aj pre ostatných zamestnancov. Vedenie Centra pre deti a rodiny Martin zabezpečilo zamestnancom supervíziu v potrebnom rozsahu.

Príkladom povinnosti sprostredkovať supervíziu napríklad profesionálnym náhradným rodičom je formulácia v Internej norme pre Centrá pre deti a rodiny číslo 101 z roku 2015 (IN

101/2015) s názvom „Pravidlá na zabezpečenie jednotného postupu pri výberovom konaní na miesto „Profesionálneho rodiča“ - domácka práca v zmysle § 52 Zákonníka práce, zamestnanca detského domova, ktorý poskytuje starostlivosť určenému počtu detí v domácom prostredí a štandardy práce s týmto zamestnancom.“; Metodický pokyn č. 4 – 20/2015. Podľa tohto dokumentu sa profesionálny náhradný rodič pravidelne zúčastňuje supervízie minimálne 8 hodín za kalendárny rok. Supervízia je realizovaná podľa potreby, avšak najmenej vo frekvencii štyri krát ročne. Supervízie v zariadení vo všeobecnosti s dodržiavaním stanov pre Centrá pre deti rodiny sú zahrnuté v pláne supervízie, ktorý sa vypracováva na každý rok. Supervízie môžu mať skupinovú alebo individuálnu formu. Centrum pre deti a rodiny Martin splnilo povinné náležitosti realizácie supervízie v roku 2021 v plnom rozsahu.

Špecifikom podľa Internej normy č. 101/2015 je, že supervíziu môžu vykonávať len externí supervízori s príslušnou kvalifikáciou. Kvalifikáciou sa rozumie absolvovanie akreditovaného supervízneho výcviku a zápis do zoznamu supervízorov prostredníctvom právoplatného rozhodnutia. Cieľmi sprostredkovania a realizácie supervízie sú psychohygiena profesionálnych náhradných rodičov; verifikácia postupov pri poskytovaní starostlivosti dieťaťu; zvládanie záťažových situácií viazaných na vzťahy k dieťaťu, ktorému profesionálny náhradný rodič poskytuje starostlivosť, ako aj na vzťahy medzi ostatnými členmi profesionálnej náhradnej rodiny; prevencia syndrómu vyhorenia profesionálnych náhradných rodičov; sebareflexia a zvládanie vlastných emócií; zvládanie záťažových situácií v súvislosti s výkonom práce profesionálnych náhradných rodičov a iné podľa potrieb. Uvedené ciele sa javia byť jednotné aj s cieľmi supervízie pre iných odborných zamestnancov Centier pre deti a rodiny. Centrum pre deti a rodiny Martin zabezpečilo v roku 2021 splnenie cieľov supervízie s ohľadom na vybrané profesijné špecifiká jednotlivých aktérov.

Interná norma číslo 101 z roku 2015 odporúča Centrá pre deti a rodiny v rámci foriem a metód práce realizovať supervíziu podľa potreby, avšak najmenej 4 krát ročne. Centrum pre deti a rodiny Martin dodržalo v roku 2021 odporúčanie frekvencie supervízie v súlade s internou normou.

Ďalšiu povinnosť sprostredkovať a absolvovať supervíziu ukladá Interná norma č. 006 z roku 2017 (IN 006/2017), a to konkrétne pre psychológov Centier pre deti a rodiny. Supervízie sa psychológ zúčastňuje podľa potreby alebo podľa plánu ďalšieho rozvoja psychológa. Počas prvých 3 rokov praxe v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately absolvuje minimálne 50 hodín individuálnej supervízie z čoho minimálne 10 hodín ročne. V

nasledujúcich rokoch minimálne 5 hodín individuálnej supervízie ročne. Špecifikom supervízie psychológov v Centrách pre deti a rodiny je, že minimálne polovicu povinnej hodinovej dotácie je nutné absolvovať pod vedením supervízora s praxou viac ako 5 rokov v takomto zariadení. Podľa potreby a odporúčaní supervízora sa psychológ zúčastňuje skupinovej, respektíve tímovej supervízie. Povinnosť absolvovania supervízie psychológov v stanovenom rozsahu bola v roku 2021 zo strany Centra pre deti a rodiny Martin zabezpečená v súlade s internou normou.

Podľa Internej normy číslo 006 z roku 2017, rovnako ako psychológovia majú povinnosť absolvovať supervíziu aj špeciálni pedagógovia Centier pre deti a rodiny. Špeciálny pedagóg sa na supervízii zúčastňuje podľa potreby alebo podľa plánu jeho ďalšieho rozvoja. Počas prvých 3 rokov praxe v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately absolvuje minimálne 30 hodín individuálnej supervízie z čoho minimálne 10 hodín ročne. V nasledujúcich rokoch minimálne 5 hodín individuálnej supervízie ročne. Podľa potreby a odporúčaní supervízora sa špeciálny pedagóg zúčastňuje skupinovej, respektíve tímovej supervízie, ako je to v prípade pracovnej pozície „psychológ Centra pre deti a rodiny“. Povinnosť absolvovania supervízie špeciálnych pedagógov v stanovenom rozsahu bola v roku 2021 zo strany Centra pre deti a rodiny Martin zabezpečená v súlade s internou normou.

Supervízia bola v roku 2021 realizovaná v pravidelných intervaloch aj pre sociálnych pracovníkov a psychológov pôsobiacich v Centrách pre deti a rodiny, ktorí pôsobia na pozíciách spadajúcich pod Národný projekt deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti. Aktuálne prebieha III. modul uvedeného národného projektu s označením NP DEI NS III.

Profesionalita odbornej práce zamestnancov bola podporená programom supervízie na rok 2021 v plnom rozsahu. Supervízia bola realizovaná v zmysle programu podľa stanoveného objemu v dohodnutých termínoch. Témy supervízie si určovali jednotliví účastníci na základe aktuálnych vlastných potrieb, vychádzajúc zo situácii, ktoré práve prežívali. V rámci individuálnej supervízie sa zamestnanci venovali témam, ktoré si sami prinášali do supervízie. V prevažnej miere išlo o overovanie postupov a hľadania iných možných riešení daného prípadu. Okrem toho sa venovali aj témam vlastného prežívania, seberealizácie a ich postojov k riešeným prípadom a situáciám.

V rámci skupinovej supervízie boli supervidované témy u odborných a iných zamestnancov Centra pre deti a rodiny Martin: kvalita starostlivosti; systém práce a priority; proces

transformácie a deinštitucionalizácie a sním spojené vízie; stratégie a ciele; zmeny ako nevyhnutnosť procesov - náročnosť práce; odľahčovacie techniky; atmosféra na pracovisku – komunikačné chyby; vplyv vzťahov a postojov na výkon práce; význam rodiny v živote dieťaťa práca s ňou; aktuálne prežívanie v profesionálnej náhradnej rodine; plán sociálnej práce detí umiestnených v profesionálnych náhradných rodinách; kauzálne prípady a možnosti ich riešenia; možnosti zvyšovania kvality starostlivosti v profesionálnych náhradných rodinách; aktuálne prežívanie v profesionálnej náhradnej rodine; deti v období puberty; kontakt deti s biologickou rodinou; výchovné problémy detí v profesionálnej náhradnej rodine - nerešpektovanie pravidiel; posúvanie hraníc vo výchove; a vyčerpanosť profesionálnych náhradných rodičov.

Súhrn zrealizovanej supervízie odborných zamestnancov Centra pre deti a rodiny Martin: 49 hodín individuálnej supervízie (29 stretnutí; počet účastníkov: 16) a 24 hodín skupinovej supervízie (8 stretnutí; počet účastníkov: 78). Súhrn zrealizovanej supervízie odborných zamestnancov Centra pre deti a rodiny, ktorí pôsobia v rámci NP DEI NS III.: 24 hodín individuálnej supervízie a 56 hodín skupinovej supervízie s počtom účastníkov 8 formou 10 prezenčných stretnutí individuálnej a skupinovej supervízie.

Vhodným doplnením profesionalizácie odbornej a inej činnosti zamestnancov Centra pre deti a rodiny Martin boli v roku 2021 prebiehajúci tútoring a externý koučing zameraný nielen na zamestnancov, ale aj vedenia Centra pre deti a rodiny Martin.

Realizovaním vzdelávania zamestnancov a zabezpečením supervízie pre zamestnancov v priamej práci s deťmi sme zároveň splnili konkrétnu úlohu z krátkodobých cieľov na rok 2021. V nasledujúcich rokoch plánujeme systém vzdelávania rozšíriť aj o vzdelávanie všetkých zamestnancov Centra pre deti a rodiny Martin, vrátane rozšírenia vzdelávania zamestnancov ekonomicko-prevádzkového úseku, čo zaznamenávame v ročnom pláne vzdelávania a súlade s plánom profesijného rozvoja.

Kontrolná činnosť

Za hodnotené obdobie bola externá kontrolná činnosť v Centre pre deti a rodiny Martin vykonávaná zo strany:

- Krajskej prokuratúry v Žiline - previerky stavu zákonnosti podľa § 18 zákona o prokuratúre. Mimoriadne udalosti boli hlásené zriaďovateľovi zariadenia – Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava v súlade s IN 041/2020;

- Inšpektorátu bezpečnosti práce Slovenského odborového zväzu zdravotníctva a sociálnych služieb - základná kontrola BOZP podľa § 149 ods. 1, Zákonníka práce a § 29 zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v Centre pre deti a rodiny Martin, Hviezdoslavova 62, 036 01 Martin v dňoch 27. - 28.09.2021 za účelom kontroly plnenia vybraných úloh zamestnávateľa na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci;
- Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny – audit poskytovania a fungovania ošetrovateľskej starostlivosti s Centre pre deti a rodiny Martin.

Štatistická činnosť

Počet detí kapacita / skutočný stav:	82/78
Počet prijatých detí v danom roku:	13
Počet odídených detí z centra celkovo:	11
Počet odídených MD:	5
Počet premiestnených detí na základe rozhodnutia súdu:	1
Počet detí odídených z dôvodu sanácie:	1
Počet detí do NRS/NOS/PS/osvojenie/MŠO:	3
Počet odídených z iných dôvodov:	1
Priemerná dĺžka pobytu v centre:	6,17 r.

Národný projekt „Podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti III“

Významným medzníkom vo fungovaní Centier pre deti a rodiny v Slovenskej republike je pokračovanie národného projektu „Podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti III“, ktorý prináša viaceré doplnkové metódy sociálnej práce, ale predovšetkým stimuluje klientov sociálnej práce k svojpomoci a schopnosti riešiť problémy na úrovni rodiny systémom odbornej hĺbkovej sociálnej práce.

Hlavným cieľom projektu je podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti, ale aj skvalitnenie vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pre dieťa a jeho rodinu. Špecifické ciele národného projektu „Podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti III“ sú sociálne začlenenie v kontexte zlepšenia prístupu k cenovo prístupným,

trvalo udržateľným a kvalitným službám, ako aj prechod z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť. Projekt trvá od 01.11.2018 do 31.12.2022.

Národný projekt Podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti III - financovaný z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

- vznikol novelizáciou Zákona č. 305/2005 Z.z. Zákon o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov zo dňa 01. 01. 2019,
- financovanie je zo zdrojov Národného projektu Podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti III - financie z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Ľudské zdroje,
- cieľom práce terénnej a ambulantnej práce je zmiernovanie a predchádzanie sociálno-patologických javov v rodinách a tým zamedzenie vyňatia dieťaťa z prirodzeného rodinného prostredia,
- v roku 2021 bolo prijatých 7 nových odporúčaní z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, odboru sociálnych vecí a rodiny, oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, vo všetkých siedmich prípadoch sa riešilo zanedbávanie,
- v roku 2021 sa uskutočnili 3 prípadové konferencie v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, odboru sociálnych vecí a rodiny, oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktoré boli zamerané na oboznámenie rodičov o forme a obsahu vykonávania opatrení terénnou a ambulantnou formou, na podpísanie Dohody a na motiváciu rodičov k spolupráci.
- uskutočnené boli aj 2 prípadové konferencie zamerané na riešenie vzniknutých nepriaznivých situácií a dohodnutie úloh vyplývajúcich pre ďalšiu spoluprácu.
- v roku 2021 sa pracovníci zúčastnili 6 odborných webinárov: "Úloha pracovníka CDR a SPOD pri rodičovských konfliktoch", "Nenesme všetko na svojich pleciach...alebo...", "Spracovanie osobnej a rodinnej histórie dieťaťa", "Podpora vzťahov dieťaťa s biologickou rodinou a inými blízkymi osobami- strašiak či prínos v práci CDR?", "Komunikácia s náročným dieťaťom" a "Úvod do Fas/Fasd". V CDR Martin sa pracovníci zúčastnili aj odborného školenia s názvom "Grooming".
- psychológ NP DEI NS III absolvoval vzdelávanie v programe "Dieťa a rozvod/rozchod" v Nitre.
- v roku 2021 sa pracovníci zúčastnili 10 supervízií v celkovom rozsahu 14 hodín pre sociálnych pracovníkov a 24 hodín pre psychológa.

Aktivity národného projektu „Podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti III“ sú realizované pomocou hlavnej aktivity „podpora práce s dieťaťom a jeho rodinou“ na základe viacerých podaktivít, ako napríklad - podpora koordinácie práce s rodinou; podpora odbornej pomoci dieťaťu a jeho rodine vykonávanej ambulantnou alebo pobytovou formou v Centrách pre deti a rodiny na základe dohody, pričom kľúčovým partnerom a odporúčaťom tejto odbornej spolupráce je orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Podpora odbornej pomoci dieťaťu je zameraná aj na deti umiestnené v Centre pre deti a rodiny na základe rozhodnutia súdu. Sekundárnou podaktivitou národného projektu je podpora prehlbovania znalostí a spôsobilostí odborných zamestnancov a zamestnankýň v oblasti práce s dieťaťom a jeho rodinou.

Rozpočet organizácie

Finančné prostriedky, pridelené podľa rozpisu štátneho rozpočtu na rok 2021, sme využívali tak, aby boli dodržané záväzné ukazovatele štátneho rozpočtu. V uvedenom období sme finančné prostriedky čerpali na pokrytie bežných prevádzkových nákladov, aby bola zabezpečená činnosť Centra pre deti a rodiny Martin, pričom boli dodržiavané Pokyny generálneho riaditeľa Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorými bol zabezpečený jednotný postup pri schvaľovaní finančných operácií a činností, ktoré sa dotýkajú hospodárenia s finančnými prostriedkami štátneho rozpočtu, finančné operácie vykonávame až po ich schválení, na základe finančnej kontroly. Rovnako plníme zákonnú povinnosť zverejňovania zmlúv v centrálnom registri, objednávok a faktúr na webovej stránke Ústredia práce sociálnych vecí a rodiny. Centru pre deti a rodiny Martin bol na rok 2021 schválený celkový rozpočet na zdroji 111 vo výške 1 768 273,- Eur. Úpravy rozpočtu počas sledovaného obdobia navýšili celkový rozpočet na sumu 2 089 478,08 Eur. Rozpis schváleného, upraveného a čerpaného rozpočtu na jednotlivých položkách je uvedený v tabuľkách.

Schválený rok 2021

Názov CDR Martin	IČO	Kapacita CDR	Obsade -nost' CDR	Počet Zamest -nancov	Príjmy	Výdavky spolu	Kapitálové výdavky	Bežné z toho				
								výdav ky	610	620	630	640
CDR Martin	17335604	82	80	87	12 127,-	1 768 273,-	0	1 768 273,-	1 038 392,-	362 918,-	309 672,-	57 291,-

Výsledok rozpočtového hospodárenia v roku 2021

Text	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% k upravenému rozpočtu
Príjmy spolu	12 127,-	5 838,05	5 838,05	100
z toho: prijaté z rozpočtu EÚ	0	0	0	0
Výdavky spolu:	1 768 273,-	2 340 453,-	2 340 450,65	100
z toho: kryté prostriedkami EÚ	0	125 386,33	125 386,33	100
Saldo príjmov a výdavkov	- 1 678 146,-	- 2 334 614,95	- 2 334 612,60	100
z toho: z prostriedkov EÚ	0	- 125 386,33	- 125 386,33	100

Zhodnotenie plnenia záväzných ukazovateľov rozpočtu organizácie za rok 2021:

Východiská rozpisu rozpočtu pre Centrum pre deti a rodiny Martin vychádzajú z nasledovných záväzných ukazovateľov:

	Kategória	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet k 31.12.2021	Plnenie príjmov/čerpanie výdavkov k 31.12.2021	% čerpania (plnenia príjmov)	Iné zdroje	Čerpanie spolu
1.	Príjmy (200)	12 127,-	5 838,05	5 838,05	100	0	5 838,05
2.	Výdavky (600+700)	1 768 273,-	2 340 453,-	2 340 450,65	100	18 946,69	2 359 397,34
	z toho:						
	A: Bežné výdavky (600)	1 768 273,-	2 099 166,18	2 099 163,83	100	16 247,69	2 115 411,52
	z toho:						
	Mzdy, platy, služob. príjmy a OON (610) program 07C0502	1 038 392,-	1 213 507,50	1 213 507,50	100	0	1 213 507,50
	Mzdy, platy, služob. príjmy a OON (610) program 06G1S	0	84 952,86	84 952,86	100	0	84 952,86
	B: Kapitálové výdavky (700)	0	112 157,60	112 157,60	100	2 699,-	114 856,60
3.	Orientačné ukazovatele (620+630+640)	729 881,-	926 119,15	926 116,80	100	16 247,69	942 364,49

program 07C0502 + 06G1S							
Poistné a príspevok do poisťovní (620)	362 918,-	474 789,66	474 789,66	100	-	474 789,66	
Tovary a služby (630)	309 672,-	368 737,95	368 735,60	100	16 247,69	384 983,29	
Bežné transfery (640)	57 291,-	82 591,54	82 591,54	100	-	82 591,54	
Účelové prostriedky							
Skupinová a individuálna supervízia, vzdelávanie zamestnancov	8 350,-	7 196,60	7 196,60	100	0	7 196,60	

Zhodnotenie majetkovej pozície Centra pre deti a rodiny

Centrum pre deti a rodiny spravuje majetok štátu v štruktúre: neobežný majetok 2 186 234,13 Eur, obežný majetok 6 915,42 Eur (z toho zásoby materiálu COVID – 19 sú vo výške 6915,42 Eur, krátkodobé pohľadávky 0 Eur). Náklady budúcich období predstavujú výšku 1 718,67 Eur. Stav pohľadávok k 31.12.2021 je vo výške 0,- Eur. Finančné prostriedky boli čerpané na pokrytie nevyhnutných bežných výdavkov, zabezpečenie činnosti samostatných skupín Centra pre deti a rodiny Martin a pokrytie úhrad výdavkov detí umiestnených do starostlivosti profesionálnych náhradných rodičov, pričom bola pri ich čerpaní maximálne dodržiavaná finančná disciplína. Centrum pre deti a rodiny neeviduje žiadne nesplatné návratné finančné výpomoci.

Zamestnanci CDR Martin v roku 2021

Centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou zamestnancami centra, ktorí vykonávajú odborné činnosti v odbornom tíme v ustanovenom počte a profesijnej štruktúre a zamestnancami, ktorí poskytujú odbornú pomoc a starostlivosť prioritne v profesionálnej náhradnej rodine, v samostatných usporiadaných skupinách – samostatných skupinách a samostatných usporiadaných skupinách – špecializovaných samostatných skupinách. Počet zamestnancov a profesijnú štruktúru určuje Vyhláška MPSVR č.103/2018 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

	Počet prepočítaný na celý úväzok	Počet osôb	Z toho mužov	Z toho žien	Nad 50 rokov
Počet zamestnancov celkom:	86	83,5	10	73,5	28
Z toho:					
1. zamestnanci priameho kontaktu	60,65	61,5	7	54,5	21
Vychovávateľ	13,61	13	4	9	2
Pomocný vychovávateľ	18,76	18	2	16	6
Pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou	4,24	7	0	7	1
Profesionálny náhradný rodič	9,68	9	1	8	4
Zdravotné sestry	12,36	12,5	0	12,5	8
Opatrovatelia	2	2	0	2	0
2. Odborný tím:	5,79	5	0	5	0
Psychológ Ambulantná/terénna forma	4,79	4	0	4	0
Liečebný pedagóg	0	0	0	0	0
Špeciálny pedagóg	1	1	0	1	0
3. Sociálny pracovník Ambulantná/terénna forma	7,47	7	0	7	2
4. Administratívni pracovníci	5,75	5	1	4	2
5. Prevádzkoví zamestnanci	6,33	4	2	2	2
Riaditeľ	1	1	0	1	1
Počet vedúcich zamestnancov	4	4	0	4	1
Počet zamestnancov v dôchodkovom veku	0	0	0	0	0
Počet zamestnancov zvyšujúcich si kvalifikáciu	3	3	0	3	0

Podujatia a aktivity Centra pre deti a rodiny Martin za rok 2021

V roku 2021 sa nám podarilo zrealizovať nasledovné športové, kultúrne a spoločenské podujatia organizované pre deti Centra pre deti a rodiny Martin:

- Slávenie Nového roka, sledovanie ohňostroja v meste, návšteva kostola podľa záujmu
- 14.02. Slávenie Sv. Valentína - Deti mali tvorivé dielne na samostatných skupinách, vyrábali Valentínske srdiečka pre blízku osobu
- Deti sa priebežne pripájali do aktivít ZOOM - Domováci - domovákovi, kde zdieľali svoje skúsenosti a zážitky
- Fašiangy sa oslavovali na samostatných skupinách, kde si deti piekli šišky a mali aj karneval spojený so zábavou
- 02.04.- 05.04. Slávenie veľkonočných sviatkov, dodržiavanie tradícií, návšteva kostola podľa záujmu
- 15.04. Zapojenie sa do grantového programu: "Aktívny priestor - viac aktivít do CDR" pre nadáciu VW, deti natočili zaujímavé video, ktorým sa zaradili medzi úspešných a získali grant
- Deti sa zúčastnili pobytu v Papierničke, kde príjemne zrelaxovali
- 22.04. Deti na samostatných skupinách si pripomínali "Deň Zeme" rôznymi pracovnými aktivitami v okolí CDR, upratovanie, práca na záhrade....
- 14.05. Športové hry detí z CDR Žilinského kraja v stolnom tenise v Kelčove, zapojili sa chlapci
- 01.06. Aktivity k MDD súťaž "Talent v CDR" deti ktoré sa zapojili boli ocenené, zabávali sa na letnej párty aj s občerstvením
- 30.06. Školský rok bol ukončený "gulášovkou" s bohatým kultúrnym programom
- V júli boli mnohé deti na pobytoch v rodinách
- 2 turnusy detí na pobyte pri mori v Grécku v doprovide vychovávateľov
- Letný tábor Fantasy pre staršie deti zameraný na osobnostný rozvoj, spoluprácu a pohybové zručnosti
- Letný tábor aquarelax pre mladšie deti zameraný na pohyb a vodné športy
- Letný tábor Repelent pre tanečníkov
- Letný tábor v Javorinke pri Starej Turej zameraný na poznávanie prírody a turistiku
- Letný tábor Dedlandia v Telgarte plný nových zážitkov na bobovej dráhe, laser game...
- 13.09. -14.09. Celoslovenské športové hry v Šamoríne v ľahkej atletike
- Deti sa zapojili do projektu nadácie VW "Hviezdne auto", za čo boli ocenené stolovými hrami

- 02.11. Pamiatka zosnulých - návšteva cintorína v Martine
- 06.12. Prišiel Mikuláš - deti dostali sladké potešenie
- 24.12. Slávenie Vianočných sviatkov - príprava pohľadníc, zdobenie stromčeka, pečenie koláčov, čakanie darčiekov pod stromčekom
- 31.12. Oslava Silvestra.

Celoročné činnosti, projekty a aktivity detí s umeleckým zoskupením FÉNIX:

- Prevzatie ocenenia Dobrovoľník roka mesta Martin za účasti detí z centra,
- Dni Fénixa: Umenie a šport je šanca na lepší život! / FÉNIXOVE kultúrno-športové dni na Bambuskách – 3. Ročník (trojdňové podujatie),
- Fénixove umenie: Cyklus FÉNIXOVÝCH hudobných, výtvarných a tanečných workshopov v CDR Martin, CDR Necpaly a na Bambuskách – pre nadané deti z CDR Martin, CDR Necpaly a z marginalizovanej komunity Bambusky (cyklické podujatie),
- realizované výstavy v Strednej odbornej škole dopravnej Martin-Priekopa; v Dennom centre v Martine v Centre pre deti a rodiny Martin a v Centre pre deti a rodiny Necpaly za účasti detí z CDR Martin,
- Workshop a výstava "FÉNIXOVE UMENIE - FÉNIX s umením a za umením za účasti detí z CDR Martin,
- Workshop a výstava Železnice očami FÉNIXA za účasti detí z CDR Martin,
- Workshop a výstava FÉNIXOVE UMENIE v Centre pre deti a rodiny Martin a Necpaly za účasti detí z CDR Martin - priestorové objekty a maľba; fotografický workshop „v prírode“,
- FÉNIX s umením a za umením – umelecké workshopy a performance s profesionálnym umelcom zo Slovenského národného divadla a návštevy kultúrnych podujatí za účasti detí z CDR Martin,
- Sponzorské návštevy umeleckých a kultúrnych podujatí: Koncert vážnej hudby/part I. – IV.; Koncert vážnej hudby/part V: pre deti a rodičov "Perníková chalúpka"
- Spolupráca umeleckého zoskupenia FÉNIX a umelca z národného divadla - cyklus workshopov a performance: Bambusky, Centrum pre deti a rodiny Maritn, Centrum pre deti a rodiny Necpaly,
- FÉNIXOVA hudobná duša - tvorba nových autorských videoklipov Umeleckého zoskupenia FÉNIX a realizácia autorskej umeleckej tvorby, ktorá bola realizovaná s mimoriadne nadanými deťmi a s ďalšími členmi Umeleckého zoskupenia FÉNIX zo

znevýhodneného sociálneho prostredia z lokality Martin-Bambusky, z Centra pre deti a rodiny Martin a z Centra pre deti a rodiny Necpaly (cyklické podujatie),

- Vytvorenie 6 autorských audiovizuálnych diel: Zatančuj si so mnou – videoklip; Joj miri dajori – videoklip; Z mechu a kapradí – videoklip; Keiša – videoklip; #TO SME MY# Umelecké zoskupenie FÉNIX ...ONE DAY WITH US... - dokumentárny videozáznam; Pat a Mat – videoklip,
- Pozvaná prednáška o Rómskom Holokauste – Niky nezabudneme! – predniesol: PhDr. Milan Michalec, DiS. art., PhD. z Umeleckého zoskupenia FÉNIX príspevok na tému Obraz Rómov v kultúrnej pamäti a súčasná hudobná kultúra Rómovia v holokauste;
- Aktívna koncertná účasť na podujatiach v prospech mesta Martin za účasti detí z CDR Martin,
- Zrealizované vystúpenia: Deň detí CDR Martin: Vystúpenie na Športovo-kultúrnom dni v Detskom domove Martin, 1.6.2021; Vystúpenie v rámci podujatí Dni FÉNIXA na Bambuskách 30.6., 6.7., 7.7. 2021 a v rámci tvorivých stretnutí za účasti detí z CDR Martin,
- Letné verejné vystúpenie v CDR Martin, 29.6.2021;
- Vystúpenie a výstava na podujatí Športový deň seniorov v Dennom centre v Martine, 21.9.2021 za účasti detí z CDR Martin.

Iné aktivity:

- on-line Vianočné vysielanie pre deti - Luskáčik - sprostredkované Všeobecným lekárom pre deti a dorast MUDr. Turčanom,
- výroba Vianočných pozdravov,
- dobrovoľnícka činnosť.

Krátkodobé úlohy/ciele na ďalší rok 2022

Plniť úlohy v zmysle zákona č. 305/2005 Z. z. a Vyhlášky MPSVaR SR č.103/2018 Z. z., v termínoch stanovených v týchto predpisoch a v intenciách zákona

T: v zmysle právnych predpisov

Z: riaditeľ, vedúci úsekov

V súlade s Konceptiou zabezpečovania vykonávania opatrení v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately na roky 2021 – 2025, Plánom

deinštitucionalizácie, je pre CDR Martin stanovený cieľ: získanie 8 rodinných domov v okrese Martin a opustenie kmeňovej budovy (dlhodobý horizont splnenia cieľa).

T: v zmysle právnych predpisov

Z: riaditeľ, vedúci úsekov

Investičné akcie, obnova a údržba kmeňovej budovy v zmysle odsúhlasených plánovaných aktivít pre rok 2022 v súlade s prijatým plánom debarierizácie.

T: v zmysle právnych predpisov

Z: riaditeľ, vedúci úsekov

Zmena organizačnej štruktúry (rozšírenie počtu profesionálnych náhradných rodičov).

T: v zmysle právnych predpisov

Z: riaditeľ, vedúci úsekov

Preklasifikovanie 3. SUS – ŠSS pre deti s ŤZP z ošetrovateľskej na opatrovateľskú s ohľadom na zdravotný stav maloletých detí na základe odporúčania lekára.

T: v zmysle právnych predpisov

Z: riaditeľ, vedúci úsekov

Rozvíjať vlastných zamestnancov, realizovať externé a interné vzdelávanie zamestnancov centra podľa spracovaného ročného plánu vzdelávania. Zabezpečovať supervíziu pre odborných a iných zamestnancov, ktorí v centre pôsobia v priamej práci s deťmi

T: priebežne počas roka 2022

Z: riaditeľ, vedúci úsekov

Prizývať k spolupráci odbornú verejnosť, zabezpečovať a organizovať spoluprácu, semináre a výmenu príkladov dobrej praxe s odbornou verejnosťou

T: priebežne počas roka 2022

Z: riaditeľ, vedúci úsekov

Vykonávanie opatrení SPODaSK ambulantnou a terénnou formou práce rodinou.

T: priebežne počas roka 2022

Z: riaditeľ, vedúci úsekov

Realizovať prípravu na vykonávanie PNR v stanovenom rozsahu a podľa programu prípravy, pripravovať záujemcov o vykonávanie PNR v spolupráci s ostatnými subjektmi.

T: priebežne počas roka 2022

Z: riaditeľ, vedúci úsekov

Podieľať sa na osamostatňovaní dieťaťa prostredníctvom plánovaných seminárov pre mladých dospelých v spolupráci s organizáciou Úsmev ako dar, umožniť mladým dospelým účasť vrátane internej erudície a poskytovania pomoci, podpory a sprevádzania

T: priebežne počas roka 2022

Z: riaditeľ, vedúci úsekov

V Martine, 01.01.2022

riaditeľka Centra pre deti a rodiny Martin:

Mgr. Alena Matejová

vedúci úseku starostlivosti o deti / sociálny pracovník:

PhDr. Michaela Dávidová, PhD.

vedúci úseku – ekonóm:

Ing. Eva Koššuthová

účtovník:

Danica Kiššová

odborný referent PaM:

Miriám Uhliariková